

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» щодо запобігання дискримінації за ознакою вакцинації

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Протягом тривалого часу в Законі України «Про захист населення від інфекційних хвороб» існує законодавча колізія, коли норми статті 12, які встановлюють добровільний порядок проведення профілактичних щеплень, якими, зокрема, батькам надається право вибору вакцинувати своїх дітей чи ні, конфліктують з нормами статті 15, що містить заборону приймати дітей, які не отримали профілактичних щеплень, до дитячих закладів.

Цією неузгодженістю статей зазначеного Закону постійно користуються посадовці на місцях для створення тиску на батьків, які мотивовано відмовляються від проведення всіх чи деяких профілактичних щеплень своїм дітям. Це відбувається шляхом дискримінації дітей за ознакою відсутності щеплень, тобто не отримання ними певних медичних профілактичних послуг, та створює перешкоди для отримання очної освіти, що суперечить Основному Закону України та низці інших законодавчих актів.

Так, громадяни є рівними у своїх конституційних правах і свободах та перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками (стаття 24 Конституції України).

Крім того, положення статті 15 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» щодо заборони відвідування дитячих навчальних закладів дітям, які не отримали профілактичних щеплень, порушує також гарантоване кожному громадянину України конституційне право на освіту (стаття 53), згідно з яким кожен має право на освіту. Повна загальна освіта є обов'язковою, а держава забезпечує доступність і безоплатність освіти в державних і комунальних навчальних закладах.

Статтею 19 Закону України «Про охорону дитинства» встановлено, що кожна дитина має право на освіту.

Відповідно до частини другої статті 3 Закону України «Про освіту» в Україні створюються рівні умови доступу до освіти. Ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття освіти. Право на освіту гарантується незалежно від віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин та ознак.

Пунктом «и» статті 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я встановлюється право кожного громадянина на охорону здоров'я, що передбачає правовий захист від будь-яких незаконних форм дискримінації, пов'язаних із станом здоров'я.

Згода інформованого пацієнта, відповідно до статті 39 Основ, необхідна для застосування методів діагностики, профілактики та лікування. Щодо пацієнта віком до 14 років (малолітнього пацієнта), а також пацієнта, визнаного в установленому законом порядку недієздатним, медичне втручання здійснюється за згодою їх законних представників.

З огляду на це, зазначеним законопроектом пропонується вилучити норми Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», які призводять до дискримінації дітей за ознакою вакцинації.

Крім того, положення щодо заборони відвідувати дитячі заклади дітям, які не отримали профілактичних щеплень, не може вважатись одним із заходів щодо запобігання інфекційним хворобам у таких закладах.

Так, згідно з нормативними документами Міністерства охорони здоров'я України та Всесвітньої організації охорони здоров'я отримані особою профілактичні щеплення запобігають їй захворюванню на відповідну хворобу або, у випадку захворювання щепленої особи, полегшують перебіг хвороби та зменшують можливість виникнення негативних наслідків для здоров'я. Тобто - щеплена особа не є абсолютно небезпечною для оточуючих і також може їх інфікувати, якщо захворіє. Навіть ризик безсимптомного або легкого перебігу хвороби у неї вищий.

Відсутність у здорової дитини, яка не була у контакті з хворими на інфекційні хвороби або бактеріоносіями, будь-якого щеплення зі списку обов'язкових щеплень, (від шести хвороб згідно зі статтею 12 цього Закону), не може призвести до захворювання або погіршення здоров'я чи безпеки інших осіб, з якими така дитина контактує. Здорова людина не створює загрозу інфекційних хвороб для інших людей. Таким чином, зняття обмежень щодо прийому здорових невакцинованих дітей, які не були у контакті з хворими на інфекційні хвороби або бактеріоносіями, до закладів освіти жодним чином не може впливати на стан здоров'я інших дітей та на загальний стан захисту дітей України від інфекційних хвороб.

Крім того, сама по собі заборона відвідувати дитячі заклади за відсутності вакцин створює тиск на батьків у виборі методів та способів профілактики від хвороб. І це не сприяє боротьбі з інфекційними хворобами в Україні. Більш дієвими заходами у цьому випадку мали б бути роз'яснювальна робота серед населення щодо необхідності здорового способу життя, дотримання гігієнічних та санітарних норм.

2. Мета і цілі прийняття законопроекту

Метою прийняття зазначеного законопроекту є внесення змін до Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» щодо запобігання дискримінації за ознакою вакцинації.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Закону

Проектом вносяться зміни до Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» в частині удосконалення його положень з метою усунення дискримінації за ознакою вакцинації.

Крім того, вдосконалено положення статті 15 цього Закону в частині уточнення термінології “дитячі заклади”, що, на сьогодні, дозволяє посадовцям на власний розсуд тлумачити цей термін.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Основними нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є Конституція України та «Про захист населення від інфекційних хвороб».

Прийняття даного законопроекту не вимагає внесення змін до інших законодавчих актів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

На момент внесення проект не потребує додаткових витрат Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття законопроекту скасовує існуючу дискримінацію дітей за станом здоров'я (на підставі наявності/відсутності профілактичних щеплень) щодо прийому в заклади освіти та дитячі заклади оздоровлення та відпочинку.

Народні депутати України

А.Е. Поляков

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ПОЛЯКОВ АНТОН ЕДУАРДОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000009505720005DE2002

Дійсний до: 16.03.2022 23:59:59

Апарат Верховної Ради України

№ 407д9/1-2021/111290 від 30.03.2021

457472